

۱۳۶۹		۱۳۶۸		۱۳۶۷		۱۳۶۶		۱۳۶۵		سال					
حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل				
۲۲۳	۲۰۱	۱۸۱	۲۲۶	۲۰۵	۱۸۴	۲۲۹	۲۰۸	۱۸۷	۲۶۸	۲۴۴	۲۲۰	۲۸۱	۲۵۵	۲۲۹	کلاس ۱
۲۰۲	۱۸۴	۱۶۶	۲۰۶	۱۸۷	۱۶۸	۲۴۱	۲۱۹	۱۹۷	۲۵۲	۲۲۹	۲۰۶	۲۵۴	۲۳۱	۲۰۸	کلاس ۲
۲۰۲	۱۸۴	۱۶۶	۲۲۸	۲۱۶	۱۹۴	۲۴۹	۲۲۶	۲۰۳	۲۵۱	۲۲۸	۲۰۵	۲۲۱	۲۰۱	۱۸۱	کلاس ۳

پیش‌بینی ثبت‌نام‌کنندگان برای پنج سال با ده درصد وارفتانس.

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

یکی دیگر از روشهای پیش بینی که در آنها شانس انتخاب از میان شقوق مختلف وجود ندارد به وسیله " هکتورکرا " معرفی شده است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

کرا علاقه مند به بحث درباره روند یادگیران در یک نظام آموزش و پرورش است . او چهار مسأله مربوط به هم را در این زمینه بررسی کرده است که از این قرار هستند .

۱- تعریف شاخص هایی برای مقایسه روند یادگیرندگان در زمانها ومكانهای متفاوت .

۲- پیش بینی توسعه روند یادگیرندگان

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

- ۳- پیش بینی توسعه جمعیت خارج از نظام آموزشی و پرورشی طبقه بندی شده با میزان تحصیلات
- ۴- تعیین مشخصاتی که یادگیرندگان باید برای رسیدن به هدفهای معین بازده یا بروندهای آموزشی و پرورشی داشته باشند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

$$nt + rt + vt = gt + dt + 1 + mt + nt$$

۱- nt تعداد دانش آموزان جدید در پایه ، که در طول دوره قبلی در پایه قبلی بوده اند .

۲- rt تعداد تکرار کنندگان یک پایه ، مثلاً دانش آموزان یک پایه در دوره قبلی ، که اکنون مجدداً در همان پایه هستند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

- ۳- vt تعداد دانش آموزانی که مجدداً به نظام آموزش و پرورش بازگشته اند . مثلاً دانش آموزانی که چند دوره قبل از بازگشت ، نظام آموزشی را ترک کرده بودند .
- ۴- gt تعداد دانش آموزانی که با موفقیت یک پایه تحصیلی را گذرانده اند .
- ۵- dt تعداد ترک تحصیل کرده ها
- ۶- mt تعداد دانش آموزان فوت شده
- ۷- t زمان مورد نظر

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

ساده ترین الگو برای تحلیل روند دانش آموزان می گوید که تعداد دانش آموزان در زمان t تابعی از کل جمعیت در آن زمان است . کرا شقوق مختلفی را درباره بکار بردن این الگو مبتنی بر رابطه میان جمعیت و ثبت نام کنندگان ارائه می دهد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

سه محدودیت اصلی این الگو را چنین بیان می کند .

- ۱- این الگو را نباید برای مقایسه شرایط آموزشی و پرورشی در مکانهای متفاوت بکار برد .
- ۲- این الگو آگاهی لازم را درباره خود فرآیند نظام آموزشی و پرورشی نمی دهد .
- ۳- این الگو هیچ اندیشه ای را برای اصلاحات ممکن در نسبت یادگیرندگان به جمعیت ، و عوامل مربوط به آنها ارائه نمی دهد .

روندیابی

یکی از شیوه های استخراج روندهای آموزشی و پرورشی ، استفاده از فرمول " ربح مرکب " است که در آن پیش بینی ، بر اساس جمعیت معلوم ، فاصله سالهای مورد پیش بینی ، رشد متوسط سالانه جمعیت انجام می گیرد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

با استفاده از فرمول ربح مرکب می توان تعداد جمعیت را در مواردی که نرخ افزایش در رشد موجود است ، به طور سریعی پیش بینی کرد .

$$P = P_1 (1 + r)^t$$

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

P ، جمعیت مورد پیش بینی مساوی است با حاصلضرب P_1 ، جمعیت در شروع دوره ، در r ، نرخ متوسط افزایش سالانه جمعیت بعلاوه یک ، به توان t ، تعداد سالهای بین شروع دوره و سال مورد پیش بینی ، یا تعداد سالهای بین دو سرشماری است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

* مثال (۱)

جمعیت کشوری در سرشماری ۱۳۶۵، ۴۸۱۸۱ هزار نفر است ، اگر نرخ متوسط افزایش جمعیت $۵۷/۳$ درصد باشد ، تعداد جمعیت آن کشور را برای سال ۱۳۵۷ محاسبه کنید ؟

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

از فرمول ربح مرکب داریم : P_1 مساوی ۴۸۱۸۱ هزار نفر، r
مساوی ۵۷/۳ درصد و t مساوی با ۱۰ سال پس :

$$P = P_1 (1 + r)^t$$

$$P = 48181 \left(1 + \frac{3/57}{100}\right)^{10}$$

$$\log P = \log 48181 + 10 \log 1/0357$$

$$\log P = 4/68287 + 0/15234$$

$$\log P = 4/83521$$

$$\text{Ant. log } P = 68424$$

*مثال :

جمعیت کشوری در سرشماری اول ۴۸۱۸۱ هزار نفر و در سرشماری بعدی ۶۸۴۲۴ هزار نفر بوده است . نرخ متوسط افزایش جمعیت بین دو سرشماری را محاسبه کنید ؟

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

از فرمول ربح مرکب داریم: P_1 مساوی ۴۸۱۸۱ هزار نفر، p
مساوی ۶۸۴۲۴ درصد و t مساوی با ۱۰ سال پس:

$$p = p_1(1+r)^t$$

$$p = p_1\left(1 + \frac{r}{100}\right)^t \Rightarrow \sqrt[t]{\frac{p}{p_1}} = \left(1 + \frac{r}{100}\right) \Rightarrow \sqrt[10]{\frac{68424}{48181}} = \left(1 + \frac{r}{100}\right)$$

$$\Rightarrow \sqrt[10]{1/4201} = \left(1 + \frac{r}{100}\right) \Rightarrow$$

$$\frac{1}{10} \log 1/4201 = \log\left(1 + \frac{r}{100}\right)$$

$$0/01523 = \log\left(1 + \frac{r}{100}\right)$$

$$\text{Ant. log } 0/01523 = \left(1 + \frac{r}{100}\right) \Rightarrow 1/0357 = 1 + \frac{r}{100} \Rightarrow 0/0357 = \frac{r}{100} \Rightarrow r = 3/57$$

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

اطلاعات کیفی درباره یادگیرندگان

(مبانی روان شناختی برنامه ریزی درسی)

معرفت درباره یادگیرنده ، و توجه به ماهیت او به منظور تعیین هدفهای آموزش و پرورش ، و اتخاذ تصمیم درباره برنامه ها و فعالیت های آموزشی از اهمیت ویژه ای برخوردار است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

معرفت دربارهٔ ماهیت و ویژگیهای انسان از سوی نهادها ، به ویژه مدارس ،
موجد درک و فهم بیشتر در امر کمک به وی می شود .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

مشخص کردن این که چه چیزی را به یادگیرندگان در چه سنی باید یاد داد ،
مستلزم داشتن اطلاعات درباره رشد و نمو ، ویژگیهای کودکان و نوجوانان ، و
شناخت نیازها و رغبت های آنان در مراحل مختلف رشد و زندگی است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

به طور کلی وظایف و ویژگیهای رشد در همه افراد مشترک هستند و می توان آنها را در سه گروه متداخل هم قرار داد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

گروه اول مربوط به دوره طفولیت و اول کودکی است . بعضی از ویژگیهای این دوره از این قرار هستند : راه رفتن ، تکلم ، یادگیری کنترل بدن ، یادگیری و کسب اطلاعات درباره تفاوت‌های جنسی و سایر اعمال فیزیولوژیکی .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

گروه دوم شامل ویژگیهای دوره دوم (میانی) کودکی و اوایل سالهای نوجوانی می شود . در این دوره شاهد تغییراتی از این قبیل هستیم : رشد مهارتهای بدنی لازم ، یادگیری همکاری لازم با هم سن و سالان ، توسعه مفاهیم نقش های مذکر و مؤنث ، رشد مهارتهای علمی (مدرسه ای) مانند خواندن ، نوشتن ، حساب کردن ، رشد درک و فهم درباره زندگی روزانه ، تکامل ارزش ها و نگرش ها .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

نوجوانان اطلاعات بیشتری دربارهٔ نقش جنس مذکر و مؤنث کسب می کنند . عدم وابستگی نسبت به بزرگسالان را توسعه می دهند ، در جستجوی مشاغل و استقلال مالی هستند ، برای ازدواج و تشکیل زندگی خانوادگی آماده می شوند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

نیازهای یادگیرندگان و برنامه ریزی درسی

نیازها ، خواسته ها و امیالی هستند که اصلا به وسیله فرد احساس می شوند . در اینجا ، نیاز به مفهوم نشان دادن تنش هایی است ، که به هر علتی ، ناشی از به هم خوردن تعادل موجود زنده به وجود آمده تا مجدداً آن را به حالت تعادل برگرداند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

با توجه به این مفهوم نیاز ، یکی از اهم مسائل آموزش و پرورش این خواهد بود که چگونه وسایل تشفی نیازها را فراهم آوریم که هم آنها ارضاء شوند و فرد تحت تأثیر تنش های تسکین نیافته قرار نگیرد ، هم رفتار حاصل از آن مورد پذیرش جامعه باشد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

به تعبیر دیگر ، نیازها ، خواسته ها و انتظارات اجتماع از فردی است که در آن زندگی می کند . به این اعتبار ، نیازها ، به مفهوم نشان دادن اختلاف میان شرایط موجود ، و معیارها و هنجارها و ارزش های اجتماع است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

با توجه به مفهوم اخیر نیاز ، موضوع و محتوای درسی باید مبتنی بر تقاضاهای اجتماع و برخاسته از آن باشد .این که چگونه می توان نیازهای شخصی - اجتماعی کودکان و افراد جوان را مشخص کرد بهترین وسیله کسب اطلاعات ، بررسی تحقیقات و یافته های روان شناختی تربیتی است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

از مطالعاتی که روانشناسان درباره نیازهای کودکان و جوانان انجام داده اند ، چنین بر می آید که همه آنان علاوه بر نیازهای فیزیولوژیکی و ایمنی ، در گروهی از نیازهای عاطفی ، اجتماعی ، و عقلانی مشترک هستند و وظیفه برنامه ریزان است که آنها را در طراحی برنامه ها و فعالیت های آموزشی و پرورشی مورد توجه قرار دهند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

یادگیری و برنامه ریزی درسی

معرفت درباره یادگیری برای تصمیم گیری در برنامه ریزی درسی کاملاً ضروری است. برنامه درسی الزاماً طراحی برای یادگیری است. طرح برنامه درسی، هم چنانکه هیلداتابا می گوید، حاصل تصمیماتی است که با توجه به سه موضوع اساسی اتخاذ می شوند:

- (۱) انتخاب و تنظیم محتوا
- (۲) انتخاب فعالیت های آموزشی برای یادگیری این محتوا
- (۳) طرح و نقشه هایی برای بهینه سازی شرایط برای یادگیری

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

در صورتی می توانیم محتوای برنامه درسی مناسب با نیازها و توانایی های یادگیری کودکان و نوجوانان پیشنهاد و یا تنظیم کنیم که درباره یادگیری ، انواع آن ، انتقال یادگیری ، و این که چگونه می توان از یادگیری های " مدرسه ای " به بهترین وجهی در زندگی استفاده کرد ، آگاهی داشته باشیم .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

یادگیری موضوع پیچیده است. روان شناسی یادگیری اطلاعات مفیدی درباره یادگیری مهارت‌های حرکتی و تسلط به آنها، یادگیری مفاهیم، تعمیم ها، ارزش ها، نگرش ها، کاوش های علمی و حل مسائل در دسترس می گذارند.

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

آنچه برای برنامه ریزان ضرورت دارد این است که به طور مرتب در جریان گزارش های آخرین یافته های روانشناسی یادگیری قرار گیرند. به طور کلی ، کودکان بر اساس نوع رفتاری که با آنان می شود یاد می گیرند چه کسی ، با چه توانایی هایی هستند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

یاری به کودکان برای ساختن مفهوم مثبت نسبت به خود نه تنها وظیفه معلم ، بلکه از وظایف اجتماع و بخش ضروری برنامه ریزی درسی است .

موقعیت اجتماعی - اقتصادی و یادگیری

توانایی های ذاتی یادگیرندگان به صورتهای متعددی تحت تأثیر موقعیت اجتماعی - اقتصادی قرار می گیرند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

انواع سنخ های شناختی ، فرآیندهای رشد تفکر ، خودتصوری ، روابط گروهی ، روابط معلم و شاگرد ، فرصت های آفرینندگی و کسب تجارت به طور عمیقی تحت تأثیر طبقه اجتماعی خاصی هستند که کودک در آن متولد شده ، رشد یافته است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

طبقه اجتماعی کودک بر یادگیری وی به صورتهای گوناگون تأثیر می گذارد.
محیط خانه ، همسایه ها ، و انواع اشخاصی که کودک را احاطه می کنند در
یادگیری وی مؤثر هستند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

کودک در جامعه خویش یاد می گیرد که چه چیزهایی را یاد بگیرد و با چه چیزهایی زندگی کند.
ارزش ها و فضایل اخلاقی خانواده روی این که کودک چه چیزی را یاد بگیرد و چگونه یاد بگیرد تأثیر می گذارند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

نوع زندگی خانوادگی نیز روی یادگیری کودک مؤثر است . مثلاً کودکی که با خانواده خود به بیشتر جاها مسافرت می کند ، بیشتر از کودکی که تجارب مسافرتی کم و محدودی دارد ، به مطالعات اجتماعی ، تاریخ و جغرافیا آمادگی دارد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

در تحقیقی که به وسیله میلنر انجام گرفته است ، اکثر قریب به اتفاق کودکان طبقه اجتماعی متوسط و به بالا ، دارای نمرات بالایی در آزمون آمادگی خواندن داشتند . در صورتی که کودکان طبقه اجتماعی پایین دارای نمرات کمتری بودند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

خلاصه ، اطلاعات کیفی درباره یادگیرندگان مشتمل است بر اطلاعاتی :

- ۱- درباره رشد و نمو و ویژگیهای آنان در مراحل مختلف رشد .
- ۲- درباره نیازهای جسمانی و روانی ، یعنی نیازهای اساسی یادگیرندگان
- ۳- درباره ویژگیهای اخلاقی ، ارزش ها ، و نگرش های آنان

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

- ۴- درباره فرآیند یادگیری ، نظریه ها و قوانین یادگیری ، به یادآوری و فراموشی
- ۵- درباره چگونگی یادگیری مفاهیم ، تعمیم ها ، ارزش ها ، مهارت ها و امکانات اصلاح رفتار
- ۶- سرانجام ، اطلاعات درباره انگیزه ها ، سائق ، تقویت ها ، یعنی تشویق و تنبیه ، و نقش آنها در یادگیری و غیره می باشد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

اطلاعات مورد لزوم را می توان :

- ۱- از طریق مطالعه کتب روان شناسی مربوط به رشد و نمو کودکان و نوجوانان ، یادگیرندگان
- ۲- بررسی نتایج و گزارش های تحقیقات مربوط
- ۳- مشاهده رفتارهای کودکان و نوجوانان ، و مصاحبه با والدین و معلمان درباره رغبت ها ، علائق و نیازهای آنان

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

- ۴- بررسی نتایج آزمایش های پزشکی ، و پرونده های تحصیلی و بهداشتی دانش آموزان ، در صورتی که وجود داشته باشند .
- ۵- بررسی انتشارات مراکز تحقیقات و مطالعات موردی کودکان و نوجوانان ، به ویژه رساله های تحقیقی دانشجویان دوره های کارشناسی ارشد و دکترا
- ۶- از طریق مطالعه مقالات صاحب نظران و شرکت در سخنرانی ها و سمینارها کسب کرد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

از اطلاعات کسب شده می توان در موارد زیر استفاده کرد :

- ۱- تعیین هدفهای آموزش و پرورش
- ۲- طرح برنامه های متناسب با ویژگیهای رشد هر مرحله از تحصیل ،
یعنی طرح برنامه ها بر اساس و با توجه به توانایی های یادگیری دانش
آموزان ، نیازهای رشد جسمانی ، عاطفی ، اجتماعی ، و عقلانی .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

۳- تهیه برنامه ها برای رشد و توسعه ارزش ها ، نگرش ها ، اخلاقیات ، و رفتارهای قابل قبول ، به طور کلی ، برنامه ریزی فعالیت های آموزشی و تجارب یادگیری .

۴- تعیین توالی برنامه های درسی و محتوا آنها

۵- پیش بینی وسایل و تجهیزات ویژه مورد نیاز

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

۶- طراحی انواع واقسام روش های تدریس از قبیل آموزش گروهی ،
انفرادی ، برنامه ریزی کارهای تمرینی و برنامه های جبرانی و تکمیلی
۷- پیش بینی خدمات روان شناسی ، مشاوره و راهنمایی

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

- ۸- پیش بینی برنامه های مربوط به ادامه تحصیل در دانشگاه یا به دست آوردن مشاغل قبل و یا بعد از دانشگاه بر اساس نیازهای کشور ، علائق و تمایلات یادگیرندگان
- ۹- ارزشیابی برنامه های درسی ، طرح های آموزشی ، و پیشرفت تحصیلی یادگیرندگان و غیره .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

فصل سوم

اطلاعات دربارهٔ جامعه

مبانی جامعه شناختی برنامه ریزی درسی

آموزش و پرورش هم چنانکه علمای تربیتی معتقدند ، به دو عامل - یادگیرنده
و جامعه - که عمل متقابل دارند ، بستگی دارد .

نقش و کارکردهای اجتماعی آموزش و پرورش

۱- شرکت در جامعه پذیر کردن کودکان

۲- انتقال فرهنگ

۳- شرکت در آماده کردن کودکان برای زندگی بزرگسالی

۴- کمک به حفظ یکپارچگی جامعه

۵- یاری به رشد شخصی افراد جامعه

به نظر جامعه شناسان ، آموزش و پرورش یک وسیله نظارت اجتماعی است و در جامعه پذیر کردن کودک نقش مهم و مؤثری را ایفا می کند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

به نظر جامعه شناسان ، آموزش و پرورش یک وسیله نظارت اجتماعی است
و در جامعه پذیر کردن کودک نقش مهم ومؤثری را ایفا می کند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

آموزش و پرورش علاوه بر آماده ساختن کودک برای عضویت گروه خاصی در سلسله مراتب اجتماعی ، هم چنانکه دورکیم اظهار داشته است ، با انتقال سنین اجتماعی مشترک از راه زبان ، دین ، اخلاق و رسوم جامعه ، همچنین تلقین ارزش های ملی ، خاصه در جوامع جدید ، کودک را برای زندگی در کل جامعه آماده می سازد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

بزرگترین تفاوت آموزش و پرورش در جوامع ابتدایی و اولیه با جوامع صنعتی جدید این است که آموزش و پرورش در جوامع نوع اول بیشتر به انتقال یک نوع طرز زندگی توجه دارد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

در جوامع نوع دوم به علت وجود انبوه دانش قابل اکتساب ، به کار بردن علم در تولید ، تقسیم دقیق کار ، آموزش و پرورش رسمی نه تنها در کل فرایند آموزش و پرورش غلبه دارد ، بلکه خود بیشتر وقف دانش تجربی است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

در جوامع پیشرفته صنعتی محتوای آموزش و پرورش بیشتر جنبه عملی دارد تا جنبه نظری .
در جوامع اولیه یک طرز زندگی ، معرفت محدود و نسبتاً تغییر ناپذیری انتقال می یافت ، در صورتی که معرفت علمی مورد انتقال آموزش و پرورش جدید پیوسته در معرض تغییر است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

بعلاوه از آموزش و پرورش در جوامع پیشرفته به طور روز افزونی این انتظار می رود که کودکان و نوجوانان را برای یک دنیای متغیر آماده کند نه برای یک دنیای ایستا .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

شخصیت و فرآیند جامعه پذیری

- ۱- طریق ابراز سائق زیستی انسان تحت تأثیر و پالایش محیط اجتماعی و گروه‌هایی است که به آنها تعلق دارد .
- ۲- خودسازی یا خودتحققى تحت تأثیر و تعدیل برخورد با دیگران است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

- ۳- جامعه پذیری نتیجه روش ها و فعالیت های پرورشی کودک ، و فرصت های تربیتی است که اجتماع و آموزش و پرورش برای وی فراهم می آورند .
- ۴- نظارت و فشارهای اجتماعی کودک را به پذیرفتن آئین و رسوم خانوادگی و فرهنگ گروههای خویشاوندی مجبور می کند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

- ۵- نقش های متعدد برای افراد با توجه به انتظارات و توقعات دیگران تعیین می شوند .
- ۶- مقام اجتماعی ، از راههای متفاوت بدست می آید و تحت تأثیر انتظارات دیگران قرار می گیرد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

بدیهی است که برنامه ریزان باید با این تعمیم ها و مفاهیمی که با رشد شخصیت و فرآیند جامعه پذیری ارتباط دارند ، آشنا شوند و بتوانند مفاهیم مناسب را به عنوان آرمانها و هدف ها در برنامه ریزی درسی خود بگنجانند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

مسائل اجتماعی و برنامه ریزی

انسان با انبوهی از مسائل مشکلی مواجه می شود که برای تحمل و یا حمل و یا حل آنها آمادگی کمتری پیدا کرده است. این مسائل را می توان در دوازده مقوله کلی قرار داد که از این قرار هستند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

شتاب فزاینده تغییر ، توسعه علم ، تکنولوژی ، خودکاری ، ازدیاد جمعیت ، وابستگی شدید افراد و مردم به هم ، نقش گسترش یافته دولت ؛ برخورد و ناسازگاری میان گروهی ؛ رقابت های جهانی ایدئولوژی ها ،

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

ملی گرایی تشدید شده به جای همکاری جهانی ، اختلافات فرهنگی و روابط میان گروهی ؛ شتاب فزاینده در مصرف منابع طبیعی ، به هدر رفتن منابع انسانی ، وستیز ارزش ها .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

وظیفه اساسی آموزش و پرورش آماده کردن جوانان برای مواجه شدن با آینده
ناشناخته با هوشیاری و اعتماد کامل است. بدیهی است که این یک وظیفه خطیری
است که مستلزم پیش بینی فعالیت های آموزشی و برنامه درسی جدیدی است.

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

برنامه ای که روی مفاهیم و روش هایی تأکید کند که یادگیرنده را در کشف معانی و راه حل های مسائل آزاد بگذارد . چنین برنامه ای به تنهایی از عهدهٔ مربیان ساخته نیست ، بلکه کوشش و همکاری همه را لازم دارد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

اغلب برنامه ریزان عقیده دارند مفاهیم اساسی مربوط به دوازده مقوله از مسائل امروزی را باید هسته مرکزی برنامه درسی قرار داد .

این مفاهیم اساسی از این قرار هستند :

- ۱- ماهیت تغییر
- ۲- توسعه جمعیت و تحرک اجتماعی
- ۳- دانش ، تکنولوژی ، و خودکاری
- ۴- وابستگی متقابل

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

- ۵- نقش دولت
- ۶- روابط میان گروهی
- ۷- روابط بین المللی
- ۸- ستیز ایدئولوژیکی
- ۹- فرهنگ و تغییرات فرهنگی
- ۱۰- محافظت و مراقبت از منابع
- ۱۱- رفتار انسان و رشد شخصی
- ۱۲- ستیز ارزش ها

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

تعمیم ها و واقعیت های جامعه شناختی و برنامه ریزی
گینبرگ در علوم اجتماعی شش نوع تعمیم می یابد که از این قرار هستند :
(۱) همبستگی های تجربی بین پدیده های اجتماعی مشخص (مانند همبستگی
بین زندگی شهری و میزان طلاق)

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

(۲) تعمیم های گویای شرایطی که در آن نهادها یا سایر شکل بندی های اجتماعی پدید می آیند (مانند برآوردهای گوناگون ریشه های سرمایه داری)

(۳) تعمیم های حاکی از این که تغییرات حاصله در نهادهای معین به طور منظم با تغییرات حاصله در نهادهای دیگر مربوط هستند (مانند ارتباط بین تغییرات ساخت طبقاتی و تغییرات اجتماعی دیگر در نظریه مارکس)

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

(۴) تعمیم هایی که از تکرارهای ادواری یا توالی سلسله مراتب حکایت می کنند
(مانند کوشش های دانشمندان برای تشخیص " مراحل " توسعه اقتصادی)

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

- (۵) تعمیم هایی که روندهای اصلی تکامل بشریت را در مجموع توصیف می کنند
(مانند نظریه مارکسیستی توسعه از جامعه بدوی به جامعه کمونیستی و نظریه
هابهاوس در مورد توسعه اجتماعی)
- (۶) قوانینی که نتایج ناشی از فرضیات مربوط به رفتار انسانی را بیان می کنند
(مانند بعضی از قوانین در نظریه های اقتصادی)

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

(۶) قوانینی که نتایج ناشی از فرضیات مربوط به رفتار انسانی را بیان می کنند (مانند بعضی از قوانین در نظریه های اقتصادی)

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

از مفاهیم اصلی جامعه شناسی می توان از ساخت اجتماعی ، نهاد اجتماعی ، نقش ، کارکرد ، خویشاوندی ، گروه نخستین ، طبقه اجتماعی ، مقام ، تحرک ، ایدئولوژی دیوانسالاری ، اجتماع ، و جمع را به عنوان مثال ذکر کرد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

آنچه برای به وجود آوردن دانستیهای جدید نیاز است ، آگاهی های اجتماعی و درک عملی پیامدهای تعمیم های جامعه شناختی در برنامه ریزی درسی و میدان عمل است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

آگاهی های اجتماعی و درک عملی تضمّن تعمیم های جامعه شناختی ،
نظیر " گروه بندیهای انسانی " " نظام های پیچیده روابط در گروه های
انسانی " ، " الگوهای رفتاری که در میان این نظام های اجتماعی ابراز
می شوند " ، از جمله دانستینهای جدیدی هستند که در برنامه ریزی
درسی باید مورد توجه قرار گیرند و در یادگیرندگان به وجود آیند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

آنچه را برنامه ریزان و مربیان باید انجام دهند این است که باید بین تعمیم های جامعه شناختی و کاربردهای تربیتی آنها ، که مدتهای مدیدی در برنامه های مدارس نسبت به هم بیگانه بودند ، تلفیقی صورت گیرد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

مدارس به طور مداوم باید با ارائه مباحث و مطالب تازه و مهم درباره ازدیاد جمعیت و کنترل آن ، مساله اعتیاد و لزوم مراقبت های بهداشتی ، راهنمایی های شغلی د سنین کسب تخصص ، رفاه ، اسفاده از اوغات فراغت ،

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

تحرک فرهنگی و اجتماعی ، تغییر الگوهای خانوادگی ، تاثیر رسانه های گروهی ، کشف منابع جدید قدرت مانند انرژی اتمی ، مبارزات ملت ها و حکومت های نو ظهور و غیره ، کودکان و نوجوانان را برای مواجه شدن با آنها آماده کنند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

در صورتی که آموزش و پرورش بخواهد نقش خود را به عنوان عامل توسعه و تغییر اجتماعی به صورت معقول ایفا کند باید بر برنامه هایی تاکید کند که کودکان و جوانان را برای فعالیت های اجتماعی و کسب معرفت و مهارت های لازم برای زندگی آماده می کنند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

کودکان و جوانان ما ، که در مدارس حضور دارند خود محصول واقعیت های اجتماعی هستند . مثلا ، هر یک از آنان در خانواده هایی با طرز تفکر ، آداب و رسوم ، وضع مالی و اقتصادی ، طبقه خاص اجتماعی و حتی دین و آئین زندگی متفاوت برخاسته اند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

چارچوب سیاسی و حکومتی آنچنان تاثیر شدیدی روی زندگی جوانان دارد که امروزه " بار آوردن عضو مفید اجتماع " یا " رشد شهروند خوب " از هدفهای اساسی آموزش و پرورش به شمار می رود .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

الف : نوع اطلاعات مورد نیاز درباره جامعه برای برنامه ریزی شامل :

۱-اطلاعات درباره ارزشهای اساسی ، عقاید و جهان بینی و فلسفه مشترک مردم ، درباره سنتهای قومی و ملی و عوامل بیگانه کردن جوانان نسبت به ارزش های جامعه است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

۲- اطلاعات دربارهٔ انتظارات و توقعات مردم از مدارس ، همچنین اطلاعات دربارهٔ نظر مردم نسبت به مقاصد، هدف ها ، نقش های مدرسه ، تأیید و یا عدم تأیید فعالیت ها ، برنامه ها ، مقررات ، دروس ، معلمان و مدیران از طرف جامعه است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

۳- اطلاعات دربارهٔ ساخت و نقطه نظرهای سیاسی و چگونگی کنترل عقاید عمومی همچنین عقیده عمومی و دولت دربارهٔ فعالیت های سیاسی دانش آموزان و معلمان و سرانجام پیش بینی رشد زندگی اجتماعی ، سیاسی ، و اقتصادی در آینده و مسائل و مشکلات اصلی و بنیادی در زندگی محلی ، قومی و کشوری است .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

ب - منابع کسب اطلاعات :

اطلاعات یادشده را می توان از طریق و بررسی قانون اساسی ، مصوبات نمایندگان مردم یک کشور ، و مصوبات نهادهای قانونی ، مانند شورای عالی هماهنگی انقلاب فرهنگی ، نوشته ها ، و تحقیقات جامعه شناسان ، سیاستمداران ، مفسران ، روزنامه ها ، نمایشات وطنزها ، برنامه های رادیو و تلویزیون ،

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

فارغ التحصیلان دبیرستانها و دانشگاهها ، کنفرانس ها و سمینارها ، سرانجام از طریق بررسی داده های سرشماری به ویژه در مورد سطح اشتغال و تعداد بیکاران ، و بررسی گزارش های دفتر برنامه ریزی وزارتخانه ها ، به ویژه وزارت برنامه و بودجه ، و گزارش های مؤسسات پژوهشی و تحقیقات اجتماعی ، تربیتی ، اقتصادی ، و سیاسی کسب کرد .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل

پ – موارد استفاده از اطلاعات بدست آمده :
اطلاعات وداده های یادشده ، عناصر اصلی برنامه ریزی را تشکیل می دهند .
این اطلاعات ملاک تنظیم سازمان ، تشکیلات ، و مدیریت هستند .

فهرست مطالب

قبلی

سر فصل